

ГИМНАЗИЈА
РАЗРЕД: ДРУГИ
СМЈЕР: СВИ СМЈЕРОВИ
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: РУСКИ ЈЕЗИК (друга година учења)

Годишњи број часова: 72/108*

Седмични број часова: 2/3*

Ниво постигнућа: А1.2

СВРХА НАСТАВНОГ ПРЕДМЕТА

Настава и учење руског језика у другој години учења (ниво А1.2) усмјерени су на постепено развијање основне комуникативне компетенције ученика, уз ослањање на већ стечена знања са почетног нивоа. Ученици се оспособљавају да разумију и користе једноставне изразе и реченице у свакодневним, познатим ситуацијама.

Посебан акценат ставља се на развој основних језичких вјештина – слушања, говора, читања и писања – кроз кратке, јасне и контекстуално блиске садржаје. Учење страног језика подстиче радне навике, самопоуздање и интересовање за комуникацију на другом језику.

Кроз наставу ученици упознају основне елементе културе и свакодневног живота руског народа, чиме се развија интеркултурална свијест, толеранција и позитиван однос према другим културама. Језик се доживљава као средство комуникације, игре и учења.

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Настава руског језика у другој години учења има за циљ да ученицима омогући да:

- разумију једноставне усмене и писане поруке које се односе на свакодневне ситуације,
- се представе и дају основне информације о себи и другима,
- користе једноставне реченице у комуникацији,
- постављају и одговарају на кратка питања,
- читају и разумију кратке и једноставне текстове,
- пишу кратке поруке, описе и једноставне реченице,
- усвајају основни вокабулар и најчешће граматичке структуре,
- развијају правилан изговор и основну интонацију,

- стекну сигурност у коришћењу руског језика у познатим ситуацијама,
- развију интересовање за учење страног језика и
- упознају основне културне елементе руског говорног подручја.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА

Посебни циљеви наставе руског језика у другој години учења усмјерени су на стицање основне језичке компетенције и формирање темеља за даљи напредак у учењу страног језика. У оквиру тематских области ученици ће:

- усвојити основну лексику у оквиру наведених тема,
- користити једноставне граматичке структуре,
- развити правилан изговор и препознати основне звучне обрасце руског језика,
- разумијети кратке и једноставне усмене и писане текстове,
- представити себе и друге (име, године, изглед, основне особине),
- описати свој дом или собу користећи једноставне реченице,
- говорити о храни и пићу (шта воле/не воле),
- навести основне информације о празницима и обичајима,
- описати основне елементе града (улица, школа, парк),
- описати временске прилике и годишња доба,
- постављати и одговорати на једноставна питања,
- препознавати и именовати појмове из свакодневног живота,
- повезивати ријечи са сликама и ситуацијама,
- разликовати основне језичке структуре,
- примјенити научене изразе у једноставним комуникацијским ситуацијама,
- упознати основне празнике и традиције руског народа,
- уочити сличности и разлике између руске и сопствене културе,
- развити толеранцију и позитиван однос према другим културама,
- развити самопоуздање у коришћењу једноставних језичких структура,
- активно учествовати у наставном процесу,
- развити навике сарадње кроз рад у пару и у групи,
- подстаћи креативност кроз игре, дијалоге и кратке драматизације и
- развити интересовање за учење руског језика.

НАСТАВНЕ ТЕМЕ:

- 1. Описание человека: внешность, характер и интересы (Опис особе: изглед, карактер и интересовања)**
- 2. Дом и квартира (Кућа и стан)**
- 3. Еда и напитки (Храна и пиће)**
- 4. Праздники и традиции (Празници и традиција)**
- 5. Город. Ориентация в городе (Град. Оријентација у граду)**
- 6. Времена года и погода (Годишња доба и временске прилике)**

Наставна тема: **Описание человека: внешность, характер и интересы (Опис особе: изглед, карактер и интересовања)**

Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - користи основни вокабулар који се односе на физички изглед (<i>высокий; низкий; цвет глаз; цвет волос</i>) и особине карактера (<i>добрый; весёлый; умный</i>); - повезује лексику везану за карактер са одговарајућим поступцима и ситуацијама; - описује физички изглед особе и чланова породице користећи основне придјеве и конструкције (<i>У него голубые глаза; она стройная</i>); - говори о својим интересовањима; хобијима и слободном времену користећи једноставне глаголе (<i>играть; смотреть; заниматься</i>); - издваја кључне информације из кратких текстова; профила на друштвеним мрежама или дијалога у којима се људи упознају; - користи инструментал јединице за исказивање хобија (<i>Я занимаюсь спортом/музыкой</i>)	Ученик ће да: - повезује ријечи са сликама познатих личности; користи флеш картице и израђује „лексички портрет“ за опис лица и тијела; - описује особе са фотографија; допуњава реченице (<i>Мой брат очень...</i>) и повезује писане описе са илустрацијама; - интервјуише друга о његовим интересовањима и омиљеним активностима; правећи кратке биљешке о његовом профилу; - чита и слуша кратке биографије; означава тачне/нетачне тврдње на основу чувеног описа карактера или изгледа; - израђује пројекат „<i>Мой кумир</i>“ (Мој идол) израђујући постер са фотографијом и кратким текстом о изгледу и успјесима те особе; - слуша аудио-запис у којем неко описује тражену особу	Предмет: Енглески језик Психологија Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Family Young people Личност Психолошки ефекти боје и облика Језичка култура Морфологија

у једноставним комуникативним ситуацијама; - упоређује физичке особине и карактере различитих људи уочавајући сличности и разлике; - изражава своје мишљење о особинама које цијени код пријатеља и кратко образлаже свој став; - израђује кратак опис личности; „личну карту“ омиљеног глумца или презентацију о свом најбољем пријатељу.	(нпр. на аеродрому или у гужви) и проналази одговарајући лик на слици; - анализира позитивне и негативне особине ликова из омиљених руских бајки или цртаних филмова на основу кратког текста; - учествује у дискусији на тему „Какав треба да буде прави пријатељ?“ и коментарише мишљења својих вршњака; - учествује у игри улога „Упознавање на омладинском кампу“ или „Погоди ко је“ (један ученик описује особу из разреда; остали погађају); - класификује особине карактера према критеријуму позитивно/негативно користећи табеле; - пише кратак текст (нпр. објава за „проналажење пријатеља по дописивању“) у којем представља себе и своје интересе; израђује дигиталну презентацију.		
---	---	--	--

Наставна тема: Дом и квартира (Кућа и стан)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наводи просторије у кући/стану и основни намјештај; - повезује називе дијелова намјештаја са одговарајућим просторијама; - описује свој дом или собу користећи основне придјеве (<i>большой; маленький; светлый; уютный</i>) и конструкције за исказивање мјеста; - говори о свакодневним активностима у кући користећи једноставне глаголе (<i>спать; готовить; отдыхать; заниматься</i>); - издваја кључне информације из кратких текстова и дијалога који описују нечији животни простор; - користи приједлоге за мјесто (у; на; поред; испред) у једноставним комуникативним ситуацијама; - упоређује различите типове становања (<i>дом или квартира</i>) и уочава сличности и разлике;	Ученик ће да: - повезује ријечи са сликама просторија; користи флеш картице и израђује „лексичко стабло“ за сваку собу појединачно; - описује слике ентеријера; допуњава реченице (нпр. „У кухињи се налази...“) и повезује описе са фотографијама; - интервјуише друга о његовом омиљеном кутку у кући и пише кратку биљешку о томе; - чита и слуша кратке описе станова; означава тачно/нетачно на основу скице стана коју види; - израђује пројекат „Дом моей мечты“ (Моја кућа из снова) цртајући план или користећи колаж са описима; - слуша аудио-запис у којем неко тражи одређени предмет у кући; попуњава табелу или уцртава предмете на мјеста која	Предмет: Српски језик и књижевност Ликовна култура Географија Енглески језик Психологија	Тема: Језичка култура Морфологија Психолошки ефекти боје и облика Вајарско обликовање слободне форме Становништво и насеља Family Међуљудски односи и динамика социјалног понашања

- изражава своје жеље у вези са изгледом своје „собе из снова“ и кратко образлаже свој избор; - израђује кратак опис; план собе или презентацију дома користећи усвојену лексику.	чује (ради вјежбања предлога); - анализира сличности и разлике између модерног стана и традиционалне куће на основу задатог текста; - учествује у дискусији на тему „Шта чини један дом удобним?“ и коментарише идеје других ученика; - учествује у игри улога (нпр. „Агент за некретнине и купац“ или „Показујем своју собу госту из иностранства“); - класификује намјештај према критеријуму у коју просторију припада (нпр. табела за кухињу; дневну собу; купатило); - пише кратак текст (е-маил пријатељу) у којем описује своју нову собу; израђује постер или дигиталну презентацију.		
--	--	--	--

Наставна тема: Еда и напитки (Храна и пиће)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наводи основне намирнице; оброке (<i>завтрак; обед; ужин</i>) и врсте пића; - повезује намирнице са њиховим укусом и категоријом (<i>фрукты; овоци; молочные продукты; мясо</i>); - описује своје навике у исхрани користећи глаголе за учесталост (<i>есть; пить; любить; хотеть</i>); - говори о свом омиљеном јелу и састојцима потребним за његову припрему користећи једноставне реченице; - издваја кључне информације из једноставних рецепата; јеловника и кратких дијалога у ресторану или продавници; - користи генитив и конструкције за количину (<i>стакан; килограмм; литр; мало; много</i>) у комуникацији; - упоређује различите врсте хране и уочава разлике између здравих и мање здравих прехранбених навика; - изражава своје мишљење о одређеном јелу; прихвата или	Ученик ће да: - повезује слике хране са називима; израђује „пирамиду исхране“ и користи флеш картице за меморисање воћа и поврћа; - описује шта се налази на „његовом тањиру“; допуњава реченице и разврстава намирнице у категорије; - интервјуише друга о његовим прехранбеним навикама (нпр. „<i>Что ты обычно ешь на завтрак?</i>“) - и израђује кратки извјештај; - чита и слуша дијалог у ресторану; означава на јеловнику шта су гости поручили и одговара на питања о цијени; - израђује пројекат „<i>Моё любимое блюдо</i>“ (Моје омиљено јело) уз фотографије или цртеже са списком састојака; - слуша аудио-запис кулинарског рецепта и	Предмет: Српски језик и књижевност Васпитни рад у одјељењској заједници Енглески језик	Тема: Језичка култура Морфологија Развој личности и здрави животни стилови Health Contemporary life

одбија понуду и даје кратко образложење; - израђује једноставан јеловник; рецепт или дијалог за поручивање хране користећи усвојену лексику.	ређа кораке у припреми јела према правилном редослиједу; - анализира шта је заједничко; а шта различито у доручку у различитим земљама/културама на основу краћег текста; - учествује у краткој дискусији о омиљеним слаткишима или напицима и образлаже зашто су они његов избор; - учествује у краткој размјени мишљења на тему „Фаст фуд или домаћа кухиња – шта је боље и зашто?“; - попуњава табеле разврставајући намирнице на „здраве“ и „нездраве“ према задатом критеријуму; - пише кратак рецепт; драматизује дијалог „У кафеу“; - израђује плакат или дигитални мени за свој виртуелни ресторан.		
---	---	--	--

Наставна тема: Празници и традицији (Празници и традиција)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - именује празнике (<i>Новый год; Рождество; Пасха; Масленица...</i>) и пратеће симболе; - повезује специфичне датуме са одговарајућим празницима и обичајима; - описује како се прославља одређени празник користећи основне глаголе (<i>праздновать; поздравлять; дарить; украшать; приглашать</i>); - говори о свом омиљеном празнику и породичним традицијама користећи једноставне реченице; - издваја кључне информације из кратких текстова; честитки и дијалога који описују празничне припреме; - користи правилне облике честитања и датив приликом навођења коме су поклони намијењени; - упоређује традиције прославе истог празника у различитим културама (нпр. руска и	Ученик ће да: - повезује називе празника са сликама симбола (нпр. јелка за Нову годину; офарбано јаје за Васкрс) и користи флеш картице; - описује слике празничне трпезе или украшене улице; допуњавајући реченице одговарајућим придјевима (весео; шарен; традиционалан); - интервјуише друга о томе који му је омиљени поклон који је икада добио и како воли да проводи празнике; - чита и слуша кратке текстове о празничним обичајима; означава тачне и нетачне тврдње на основу прочитаног; - израђује пројекат „Мой любимый праздник“ (Мој омиљени празник) уз цртеже; фотографије и кратке описе атмосфере; - слуша аудио-запис у којем људи честитају празнике једни другима и препознаје о којем је празнику ријеч;	Предмет: Историја Музичка култура Православна вјеронаука Српски језик и књижевност	Тема: Словени у раном средњем вијеку Музика романтизма Педагогија Старог завјета или чему нас учи Стари завјет? Језичка култура Морфологија

српска Нова година или Божић); - изражава своје жеље приликом бирања поклона и кратко образлаже свој избор; - израђује честитку; позивницу за забаву или кратки опис празничног дана.	- анализира сличности и разлике у обичајима прослављања Масленице (руских поклада) и локалних обичаја; - учествује у краткој дискусији на тему „Зашто волимо празнике?“ и „Шта је важније: поклон или пажња?“; - учествује у мини-дебати о томе који је празник најинтересантнији током године; - попуњава табелу „Праздник – Дата – Символ“ како би систематизовао научено; - пише кратку честитку пријатељу или члану породице; драматизује дијалог „Куповина поклона“ или „Позив на рођендан“.		
---	---	--	--

Наставна тема: Город. Ориентација в городе (Град. Оријентација у граду)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - именује градске објекте (<i>школа; парк; магазин; музеј; театр; болница; площађ</i>); - повезује називе установа са активностима које се у њима обављају; - користи основну лексику у вези са сналажењем у граду; - описује свој град или омиљени дио града користећи основне придјеве; - говори о свом кретању кроз град користећи једноставне глаголе кретања и превозна средства; - разумије једноставна усмена и писмена упутства за кретање; - издваја кључне информације из кратких текстова; планова града или дијалога у којима неко тражи пут; - користи прилоге за мјесто и оријентацију (десно; лијево; право; близу; далеко) у једноставним ситуацијама; - даје једноставна и јасна упутства за кретање;	Ученик ће да: - повезује слике градских знаменитости са називима и користи флеш картице; - израђује једноставне лексичке мреже на тему града и оријентације; - описује слике града и допуњава реченице о томе гдје се шта налази; - интервјуише друга о томе гдје најрадије проводи вријеме и које превозно средство користи; - чита и слуша кратка упутства за сналажење у граду; означава на мапи објекте које говорник помиње; - слуша једноставна упутства и издваја кључне информације; - прати кретање на карти и повезује упутства са мапом; - описује пут од једне до друге локације усмено и писмено; - учествује у дијалогу (тражење и давање упутстава);	Предмет: Географија Енглески језик Ликовна култура Српски језик и књижевност	Тема: Становништво и насеља Географски информациони систем Карта и картографски метод у географији Society „Street art“ Језичка култура Морфологија

- поставља једноставна питања у вези са сналажењем у граду (<i>Как пројти...? Где находится...?</i>); - води кратак; припремљен дијалог у ситуацији тражења пута; - користи мапу града за извршавање једноставних задатака; - изражава своје мишљење о томе које је мјесто у граду најбоље за забаву и кратко образлаже свој став; - израђује једноставан план града или мапу пута од куће до школе.	- учествује у игри улога „Изгубљени туриста и пролазник“; - класификује градске објекте према намјени; - учествује у краткој дискусији на тему „Шта ти се највише свиђа у твом граду?“; - пише кратак текст „Моја улица“; - израђује пројекат „Город моей мечты“ или једноставан план града; - врши самопроцјену успјешности у разумијевању и давању упутстава.		
--	--	--	--

Наставна тема: Времена года и погода (Годишња доба и временске прилике)			
Исходи учења	Активности ученика	Међупредметно повезивање	
Ученик ће бити способан да: - наводи четири годишња доба; - именује мјесеце у години; и основне временске појаве (<i>солнце; дождь; снег; ветер; туман</i>); - повезује временске прилике са одговарајућим годишњим добима; - описује тренутно вријеме и температуру користећи основне придјеве и прилоге (топло; холодно; солнечно; облачно; ветрено); - говори о активностима специфичним за одређена доба (нпр. скијање зими; пливање љети) користећи једноставне реченице; - издваја кључне информације из кратких временских прогноза; текстова о природи и дијалога о планирању излета; - користи безличне реченице (нпр. „<i>Идѣт дождь</i>“; „<i>Дует ветер</i>“) и лексику везану за одјећу прикладну времену; - упоређује годишња доба и издваја сличности и разлике у	Ученик ће да: - повезује слике пејзажа са називима годишњих доба; израђује „точак године“ са мјесецима и користи флеш картице са временским симболима; - описује шта људи носе на себи у зависности од времена; допуњава реченице и повезује описе са фотографијама; - интервјуише друга о његовом омиљеном времену и активностима које тада воли да ради (нпр. „Шта радиш када је напољу сунце?“); - чита и слуша кратке временске прогнозе; означава симболе времена на мапи према ономе што је чуо или прочитао; - израђује пројекат „<i>Моѐ любимое время года</i>“ (Моје омиљено годишње доба) користећи колаж; цртеже и кратке реченице о природи; - слуша аудио-запис у којем неко планира путовање и	Предмет: Енглески језик Васпитни рад у одјељењској заједници	Тема: Climate and weather Еколошка свијест и одрживи развој

природи и начину живота људи; - изражава своје мишљење о омиљеном годишњем добу и даје кратко образложење (нпр. „Волим љето јер је распуст“); - израђује кратак извјештај о времену; календар природе или презентацију о свом омиљеном добу.	паковање ствари; те попуњава табелу „Погода – Одежда – Предмети“; - анализира промјене у природи (биљке; животиње) кроз годишња доба на основу кратких илустрованих текстова; - учествује у краткој дискусији на тему „Шта је боље: зима или љето?“ и реагује на аргументе других ученика; - учествује у игри улога „ТВ водитељ временске прогнозе“ (вјежбање фраза: <i>Сегодня солнечно; температура +20 градусов</i>); - класификује спортове и хобије према годишњим добима у којима се играју; - пише кратак текст о свом рођендану и времену у том мјесецу; израђује постер или дигитални календар са временским приликама за једну седмицу.		
--	--	--	--

Дидактичко-методичка упутства и препоруке

- Настава руског језика у општем средњем образовању усмјерена је на развој комуникативне компетенције ученика, с посебним нагласком на повезивање когнитивних вјештина и практичне примјене језика. У складу са савременим дидактичко-методичким принципима, наставни процес је усмјерен на активно укључивање ученика, постепен развој свих језичких вјештина (усмено изражавање, разумијевање прочитаног текста, разумијевање говора и писмено изражавање), као и на примјену руског језика у реалним, животним ситуацијама. Сваком часу мора претходити јасно дефинисање циља, односно методичког задатка који наставник планира да оствари. Тај циљ треба да буде јасан и усклађен са очекиваним исходима учења, који су конкретни и мјерљиви, а не општег или нејасног карактера.
- Усмјереност на ученика и процес учења: у средишту наставног процеса налази се ученик и његов активан однос према учењу. Наставник не представља искључиви извор знања, већ је модератор, савјетник и мотиватор, који упућује ученике на различите изворе знања и развија њихову самосталност у учењу. Подстицањем активне улоге ученика у настави остварује се дубље и трајније усвајање знања.

Интегрисани развој језичких вјештина:

- Развој слушања, говора, читања и писања мора бити равномјеран и усклађен, с фокусом на комуникативни контекст. Језичке вјештине се развијају интегрисано (кроз аутентичне ситуације и материјале) и појединачно (када је потребна усмјерена вјежба), уз коришћење различитих типова задатака и активности.
- Рецептивне вјештине (разумијевање прочитаног текста и говора): развијање рецептивних вјештина усмјерено је на разумијевање прочитаног или слушаног текста, било у цјелини или дјелимично. Пожељно је редовно примјењивати овај облик рада, користећи различите технике читања и слушања. Прије рада на тексту важно је направити увод ради активирања предзнања и мотивације ученика. Томе могу допринијети постављање хипотеза, разговор о теми, као и укључивање личних искустава ученика. Уколико су уз текст приложене слике, графикони или цртежи, они се морају анализирати и прокоментарисати. За провјеравање разумијевања и прочитаног и послушаног текста треба користити разноврсне вјежбе типа допуњавања, повезивања, избора одговора, одговора на питање и сл.
- Продуктивне вјештине (усмено и писмено изражавање): циљ рада на продуктивним вјештинама јесте да ученици не само препознају, већ и активно користе језик. Неопходно је оспособити их за усмено и писмено изражавање на руском језику кроз комуникативне активности и симулацију различитих свакодневних ситуација. Материјал за комуникацију могу бити текстови, слике, фотографије, мапе, постери и слично. Фокус треба да буде на преношењу значења, а не искључиво на граматичкој тачности. Вјештини писања треба дати значај и као средству комуникације и као наставном циљу. Ученицима треба пружити довољно примјера за писање различитих врста текстова и подстицати их да воде писмене биљешке као подсјетнике.

Методе, облици и наставна средства:

- Наставници су у обавези да у настави врше избор, прилагођавају и ефикасно користе разноврсне и савремене методе рада (метода демонстрације, илустрације, рада са текстом, дискусије, рјешавања проблема и др), облике рада (индивидуални, групни, у пару, фронтални-овај посљедњи у најмањој могућој мјери) и наставна средства (аудио и видео материјал, илустрације, дигитални алати, постери, рјечници, интерактивне презентације и др).
- Наставна средства треба прилагодити теми, очекиваним исходима и интересовањима ученика. Ученицима треба омогућити да и сами израђују дио наставног материјала, чиме се подстиче њихова мотивација и осјећај одговорности за процес учења.

Употреба матерњег језика:

- Матерњи језик се у настави користи само када је то неопходно за разумијевање или уштеду времена. У настави се даје приоритет употреби руског језика како би ученици били што више изложени његовом изговору и граматичким структурама. Разумијевању могу допринијети илустрације, фотографије, синоними, антоними, контекстуалне индиције, али и упоређивање са матерњим језиком.

Мотивација и васпитна функција наставе:

- Мотивација ученика представља кључни фактор успјешности наставе. Наставник својим односом према ученицима, својом личношћу и методама подучавања утиче на њихову заинтересованост за учење. Васпитна функција наставе подразумијева и развијање вриједности попут емпатије, толеранције, културе комуникације, плурилингвализма, мултикултуралности, критичког мишљења и одговорности.

Индивидуализација наставног процеса:

- Настава мора бити прилагођена индивидуалним способностима, стиливима учења и нивоима постигнућа ученика. Неопходно је уочити разлике у знању, интересовањима и темпу рада ученика и према томе диференцирати задатке и активности. Стили учења (визуелни, аудитивни, кинестетички) морају бити узети у обзир приликом планирања наставе.
- Атмосфера на часу треба да буде подстицајна, опуштена и ослобођена осјећаја притиска или страха. Стимулативно окружење доприноси мотивацији, активирању потенцијала ученика и бољој комуникацији. Наставник треба да охрабрује ученике, гради њихово самопоуздање, кооперативност, културу дијалога, поштовање различитости и способност рјешавања конфликта и проблема.
- Граматичка компетенција: познавање граматике не представља сама по себи циљ наставе, већ подршку развоју комуникативне компетенције. У настави страног језика се примјењује индуктивни приступ – ученици на основу примјера сами уочавају језичке структуре и правила, која затим примјењују у комуникативним ситуацијама. Употреба сложене граматичке терминологије

(метајезика) треба бити сведена на минимум, а усвајање граматичких структура се реализује кроз комуникативне вјежбе, дијалоге, кратке текстове и симулације свакодневних ситуација.

Фонетика и правопис: утврђивање изговора (редукција самогласника (акање и икање), изговор звучних и беззвучних сугласника на крају ријечи и у групи), интонација (обнављање основних конструкција ИК-1 за изјавне реченице, ИК-2 за упите са упитном ријечју, ИК-3 за питања без упитног дијела). Правопис: употреба меког и тврдог знака (ь и њ), писање великог слова код имена празника и географских појмова.

Именице: систематизација родова и броја (посебан осврт на именице које се завршавају на -ь (мушки и женски род), падежни систем (једнина), генитив (исказивање припадности, поријекла и одсуства (конструкција У меня нет...), употреба уз прилоге количине (много, мало), датив (коме је нешто намијењено (поклони за празнике), уз глаголе нравиться, помогать, звонить), акузатив (директни објекат (шта волим, шта једем), разлика живо/неживо за мушки род), инструментал (исказивање друштва (са ким?) и оруђа (чиме?)), употреба уз глаголе интересоваться, заниматься (тема: Опис особе: портрет, карактер и интересовања), локатив (мјесто гдје се нешто налази (в/на) – тема: Кућа и стан, Опис града. Градски живот), множина именица (основна правила грађења множине и најчешћи изузеци (человек – люди, ребёнок – дети, друг – друзья). Замјенице: личне замјенице (промјена кроз падеже - неопходно за конструкције у меня, мне нравится, со мной), присвојне замјенице (промјена и слагање са именицом кроз падеже-мой, твой, наш, ваш, его, её, их), показне замјенице (этот, эта, это, эти-употреба у опису стана и града), упитне замјенице (Кто? Что? Какой? Чей? Где? Куда? Откуда?). Придјеви: промјена придјева (тврда и мека промјена у једнини и множини, слагање са именицом (употреба придјева у опису изгледа, карактера и животног простора (красивый, умный, светлая, уютный), кратки облици придјева (нпр. рад, должен, болен, согласен). Глаголи: конјугација (систематизација I и II конјугације у презенту), глаголи са алтернацијама у основи (писать – пишу, хотеть – хочу), глаголски вид (уочавање разлике између свршеног и несвршеног вида у једноставним реченицама (читать/прочитать). Времена: прошло вријеме (грађење и слагање са родом субјекта), будуће вријеме (просто и сложено (я прочитаю/я буду читать). Глаголи кретања (без префикса нпр. идти – ходить, ехать – ездить у теми Опис града. Градски живот), повратни глаголи (глаголи на -ся/-сь (умываться, интересоваться, называться), императив (грађење заповиједног начина за 2. лице једнине и множине (смотри! слушайте!)), Бројеви: главни бројеви (до 100 и више за цијене у продавници и године старости), редни бројеви (употреба у исказивању датума и редослиједа, Первое мая, в пятом классе). Прилози: мјесто и оријентација (справа, слева, прямо, далеко, близко), вријеме (сегодня, вчера, завтра, всегда, никогда), начин и количина (хорошо, быстро, очень, много, мало). Синтакса: безличне реченице (опис времена нпр. Сегодня холодно. Идёт дождь.), реченице са приједлозима за мјесто (В, на, под, около, перед, за, тема: Кућа и стан), сложене реченице (употреба везника потому что (узрочни односи) и который (релативни односи), исказивање посједовања (у (кого) есть (что))).

Развијање међукултурне компетенције:

- У циљу развијања међукултурне компетенције, важно је код ученика подстицати способност да препознају и упоређују елементе сопствене и стране културе. Потребно је радити на формирању позитивног и реалистичног става према представницима друге културе, као и на развијању вјештина посредовања и разумијевања у међукултурној комуникацији. Ученици треба да науче да изражавају поштовање према различитим вриједностима, обичајима и традицијама, као и да критички преиспитују и превазилазе културне стереотипе, чиме се ствара основ за толерантан и отворен приступ различитостима.

Праћење, вредновање и оцјењивање:

- У настави руског језика праћење, вредновање и оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и важећим актима који регулишу ову област и принципима методике наставе руског језика.
- Праћење, вредновање и оцјењивање представљају континуиран и систематичан процес који наставнику пружа релевантне податке о степену овладавања наставним садржајем, чиме се омогућава аналитичка процјена компетенција ученика у домену рецептивних (слушање и читање) и продуктивних (говор и писање) језичких вјештина, о могућим празнинама у знању, као и индивидуалним карактеристикама ученика (пажња, интересовање, памћење). Ове информације су кључне за индивидуализацију наставног процеса и прилагођавање метода рада.
- Сам процес праћења, вредновања и оцјењивања се реализује на формативан и сумативан начин. Формативно вредновање подразумијева континуирано праћење ученичких постигнућа путем различитих инструмената као што су нпр. пројектни задаци, портфолио, самоевалуација, дијагностички тестови и др. Насупрот томе, сумативно вредновање се проводи на крају одређеног периода (наставне теме, полугодишта, наставне године) и обухвата писане и усмене провјере постигнућа ученика, као и друге облике провјере који омогућавају јасну процјену остварености исхода.
- Формативно вредновање није ограничено само на праћење резултата ученика, већ представља и средство за унапређење наставног процеса. Оцјењивање треба да буде функционално, повезано са свакодневним активностима на часу и усмјерено ка унапређењу знања, а не само евидентирању грешака. Наставници треба да разликују учено од наученог: учено се односи на препознавање језичких структура, док научено укључује њихову правилну употребу у контексту. Исто важи и за вокабулар — усвојеност се огледа у употреби ријечи у различитим комуникативним ситуацијама.
- У настави је важно пратити не само крајњи резултат, већ и однос ученика према раду, његов труд, ангажовање и активност током часа. Вредновање обухвата и редовност у изради домаћих задатака, као и ниво самосталности и тачности у раду. Наставник континуирано анализира реализоване часове, са циљем да унаприједи своју наставну праксу, а у томе му помажу провјере остварености исхода на крају часа, као и квалитативне и квантитативне анализе постигнућа ученика.
- Усмене провјере се реализују током сваког наставног часа — кроз рад у пару, групни и индивидуални рад. Оне подстичу активније учешће ученика у говорној продукцији и доприносе развоју комуникативних вјештина. Оцјене из усменог одговора треба да буду

одраз ученикове активности на часу, а не из класичног испитивања. Уколико ученик није довољно активан, наставник га може директно испитати како би стекао увид у његово знање.

- Писане провјере обухватају низове задатака објективног типа, контролне радове, диктате, писане текстове на дату тему (кратак састав, састав, расправа, извјештај и сл).
- Препоручује се израда рубрике за вредновање и оцјењивање писаних састава, јер ће се на тај начин повећати објективност и осигурати да сви ученици буду вредновани на основу истих критеријума и стандарда. Пошто се у рубрици наводе елементи (нпр. конкретан граматички садржај, вокабулар, лексичке конструкције, правопис, организованост текста и др) који се вреднују и дескриптори за испуњеност истих, ученици не само да ће знати шта се од њих очекује и на основу чега ће бити вредновани и оцијењени, већ ће им то помоћи да се фокусирају на важне аспекте писања
- Приликом израде задатака исти треба да буду различитих типова и нивоа. С обзиром да је владање вокабуларом, лексичким конструкцијама и граматичким садржајем услов за развој комуникативне компетенције, потребно је да се ова знања у писаним провјерама провјеравају у контексту, а не нпр. путем низа изолованих реченица или превођењем.
- Наставник не оцјењује познавање граматичких правила, већ искључиво примјену у комуникативним ситуацијама. Нпр. ако желимо провјерити да ли ученик влада правилима прошлог глаголског облика, можемо тражити од њега да опише неку ситуацију која се догодила јуче.
- Вредновање треба да буде праћено благовременом и конструктивном повратном информацијом која се односи на конкретне ученичке активности и резултате, а не на личност ученика.
- Ученици на почетку школске године треба да буду упознати са системом праћења и оцјењивања. На часу се вреднује и активност ученика, ангажовање у групном раду и напредак у рецептивним и продуктивним вјештинама. Све активности вредновања треба да буду интегрисане у наставни процес тако да подстичу мотивацију ученика и подрже њихов развој.

Број часова по теми:

- Оквирни број часова за реализацију тема није дефинисан. Наставник ће приликом планирања и програмирања наставних садржаја, узимајући у обзир факторе попут нивоа постигнућа ученика, нивоа сложености наставне теме и сл, одредити број часова потребан за њихову реализацију у оквиру теме. Теме чине обавезни дио Наставног програма, али немају обавезујући карактер што се тиче редослиједа њихове реализације.

Међупредметно повезивање:

- У Наставном програму су дати приједлози наставних предмета и тема са којима се може извршити међупредметно повезивање са наставним предметом Руски језик. Међутим, наставник може остварити и међупредметно повезивање које није експлицитно предвиђено Програмом, уколико уочи да оно доприноси бољем разумијевању наставног садржаја и развоју компетенција ученика.

Литература:

- Уџбеници које је одобрило Министарство просвјете и културе Републике Српске
- Садржаји (аудио, видео, текстови) са интернета – при избору садржаја са интернета у настави страног језика, наставник треба да води рачуна да они буду усклађени са темом, циљем и исходима часа, као и са узрастом, језичким нивоом, интересовањима и могућностима ученика, водећи се тиме да исти омогућавају комуникативни приступ и индивидуализација наставе. Поред тога, важно је узети у обзир техничке услове рада, поузданост извора и безбједност на интернету.

***Специфичности реализације програма на друштвено-језичком смјеру – Друга година учења (3 часа седмично/108 часова годишње)**

- Настава у другој години учења руског језика као другог страног језика (3 часа седмично/108 часова годишње) методички је усмјерена на прелазак са почетног комуникативног нивоа на функционалну језичку аутономију. На овом степену, фокус се помјера са репродукције меморисаних фраза на самостално синтаксичко повезивање мисли у кохерентне цјелине.
- У домену рецептивних вјештина, рад се заснива на дјелимично адаптираним и једноставнијим аутентичним текстовима из свакодневне штампе, интернет портала и популарне културе. Ученици се оспособљавају за проналажење кључних информација и разумијевање општег контекста без употребе рјечника. Продуктивне вјештине обухватају изражавање сопственог мишљења о познатим темама (опис људи, града, интересовања, планова за будућност), док писмена продукција укључује краће структурисане форме (описи, вођени дијалози, кратки извјештаји).
- Граматички садржаји се обрађују функционално, са циљем да подупру комуникацију. Акценат је на систематизацији падежног система, увођењу сложенијих замјеница и глаголских категорија (видски парови, глаголи кретања), те основних сложених реченица. Матерњи језик се користи искључиво за контрастивну анализу изазовних језичких структура. Критеријуми оцјењивања вреднују флуидност у изражавању и правилну примјену усвојених морфосинтаксичких правила у предвиђеним комуникативним ситуацијама.